Donderdag 18 November 1943 — DAGBLAD — 60ste Jaargang, No. 4058

AMIGOE DI CURAÇAO

Voor Gouden en Zilveren Sieraden
ED. H RAGHUNATH.

Dit blad verschijnt dagelijks (behalve s Zon. egs)
Abonnementsprijs voor het Staatsdeel
ƒ 1.50 per maand [Aruba ƒ 2.—] bij vooruitbetaling.
Afzonderlijke nummers ƒ 0.10

Hoofdredacteur: Dr. JOH. HARTOG
Spreekuur van de Redactie 16—18 uur.
Redactie Tel. 1858.
Uitgeefster: Paulus-drukkerij, tel. 1550.
Bureaux: Conscientiesteeg 27—29.
Adres: Postbus 80, Willemstad.

Kantoor voor Redactie en Administratie Gebiedsdeel Aruba:
J. E. CROES, Postbus 14, Nassaustraat, Oranjestad, Telef. 38
Kantoor voor Administratie Gebiedsdeel Bonaire:
M. L. BOOI. Bredestraat, Kralendijk.

Bij Raghunath is U terecht.

Bombardement op Ludwigshafen.

Mosquito's vallen doelen in Berlijn en West-Duitsland aan.

Russen in buitenwijken van Retsjitsa.

Vliegvelden van Athene opnieuw bestookt

VENEZOLAANS CABINET AFGETREDEN.

President Lopez van Colombia draagt bewind tijdelijk over.

ONGELOFELIJKE DUITSE WREEDHEDEN.

Een ooggetuige-verslag over de afslachting van Joden te Kiev tijdens de eerste dagen van de bezetting door de Duitse troepen, werd aan het blad „Izvestia" gegeven door Dmitri Griov, een inwoner van Kiev.

Hij vertelde, dat hij honderden mannen en vrouwen tot op de huid naakt zag uitkleden en vervolgens neerschieten aan de rand van een geul, waarin hun lijken op een grote hoop werden geworpen.

In het verslag, dat door Tass gedistribueerd werd, vertelde Grlov als volgt:

„Verschillende dagen nadat de Duitsers Kiev binnenkwamen ging ik naar de Lvovskaya straat. Een onafzienbare rij mensen stroomde over deze straat en beide trottoirs waren afgezet door Duitse patrouilles. Deze menselijke stroom hield drie dagen en drie nachten aan zonder onderbreking. De Duitsers dreven de Joden naar de Babye Yar geul buiten de stad. Ik sloeg ook die richting in om te zien wat er gaande was. Maar niet langer dan tien minuten kon ik het schouwspel gadeslaan want alles werd mij zwart voor de ogen.

De Duitsers dwongen de mensen zich te ontkleden, verzamelden vervolgens op methodische wijze hun klederen en laadden die op vrachtauto's'. In afzonderlijke vrachtauto's werd het ondergoed geworpen. Toen rukten zij van de naakte mensen — er waren mannen en vrouwen onder — de ringen en polshorloges af zo zij die hadden, sleepten hen sidderend van de kou of van doodsangst naar de rand van de geul en schoten hen neer. De Duitsers verspilden geen kogels op de kleine kinderen doch smeten die gewoon levend in de geul. Zij, die op hun beurt wachtten stonden zwijgend of zongen of lachten zelfs. Ik kon zien, dat zij die lachten reeds waanzinnig waren. En dit geval duurde drie dagen lang. Al die mensen, die nog niet door de Duitsers afgemaakt waren, wisten wat hen te wachten stond.

De oude mannen deden rouwkleren aan en kwamen bijeen in hun woningen om te bidden waarna zij de Lvovskaya straat opliepen. Invalieden werden ondersteund door anderen en sommigen moesten zelfs gedragen worden. Zij werden allen gedood. (Moskou, (AP) 17.11).

DE POGINGEN VAN GENERAAL CATROUX.

In een poging om inlichtingen uit de eerste hand in te winnen over de Libanese crisis ter regeling waarvan hij naar Beiroet gezonden werd, bracht Generaal Georges Catroux, de Franse Minister van Staat, een bezoek aan Sir Edward Spears, den Britsen Gezant te Beiroet. Berichten die te Caïro ontvangen werden zeiden, dat de toestand te Beiroet kalm is na de uitgebreide wanordelijkheden van de vorige week tengevolge van de ontbinding der Libanese regering en de arrestatie van vele autoriteiten door Jean Helleu, den Fransen Hogen Commissaris.

Enkele stakingen in de stad zijn nog niet opgeheven.

Onder de berichten, die uit Beiroet ontvangen worden, bevond zich een waarin verklaard werd, dat een „regering," die de gevangen ministers vertegenwoordigt, instructies heeft gegeven aan de ambtenaren om niet samen te werken met het tijdelijke bestuur dat door de Fransen onder Emile Eddeh werd gevestigd.

Het nieuwsblad „Al Misri" van Caïro zeide, dat volgens reizigers uit de Libanon een vroegere Libanese Minister van Defensie een Libanees leger van 20.000 man heeft georganiseerd om tegen de Fransen te strijden; er behoren vele krijgshaftige Druzen onder.

In Algiers verklaarde Generaal De Gaulle, dat Frankrijks belofte van een uiteindelijke vrijheid van Libanon zal worden nagekomen. Voorts gaf hij te kennen, dat de Libanese crisis wordt opgelost. (Caïro, (AP) 17.11).

GIRAUD TREKT ONTSLAGNEMING IN.

Joseph Dynan seint uit Algiers:

Na een „bevredigende" conferentie met het Nationale Comité en een andere conferentie met hoge Geallieerde officieren trok Generaal Henri Honoré Giraud zijn ontslagneming als Franse Opperbevelhebber in. Het aftreden zal ten minste voor de volgende twee weken ingetrokken blijven, alzo werd van betrouwbare zijde vernomen hoewel het Comité, dat door Degaullisten overheerst wordt, aan Giraud geen schriftelijke verzekering gegeven heeft, dat hij het Franse leger zal kunnen leiden zoals hij wil. Na de conferentie gaf het Comité te kennen, dat waarschijnlijk een schriftelijke verklaring zal worden uitgegeven. De Degaullisten, die hedenmorgen de Raad van Alvies ertoe overhaalden af te zien van zijn plannen voor een debat over de zuivering van het leger, lieten doorschemeren, dat de verklaring enkele bepalingen zal bevatten, waardoor de machten van den Commissaris van Oorlog onder de Republikeinse wet zullen vallen.

Naar men zegt zou De Gaulle aan Giraud hebben medegedeeld, dat hij en de rest van het Comité Giraud aan het hoofd van het leger willen laten maar dat men hem niet meer macht kan geven dan wijlen de Maarschalken Joffre, Foch en Generaal Gamelin genoten.

Wederom in de hoek gedrongen overwoog Giraud zijn antwoord toen hij een onderhoud had met Robert Murphey, den Noordamerikaansen Gezant, en Harold MacMillan, den Britsen Gezant. De strekking hiervan is niet bekend (Algiers, (AP) 17.11).

DUITS COMMUNIVQUÉ OVER DE INNEMING VAN LEROS.

Als volgt luidt een speciaal communiqué van Hitlers Hoofdkwartier:

„Na vier dagen van hevige en wisselende gevechten tegen den vijand, die superieur in aantal en wapenen was, hebben troepen van het Duitse leger en de Luftwaffe onder bevel van Luitenant Generaal Mueller de Britse marine-basis Leros genomen. Formaties van de marine en de Luftwaffe, die aan de strijd deelnamen, schiepen aanvankelijk de mogelijkheid voor een landing; met haar vastberaden en doeltreffende operaties brachten zij hevige verliezen aan de vijandelijke vloot- en luchtstrijdkrachten toe. Niettegenstaande het krachtige defensieve vuur der kustbatterijen deden zij een landing op het rotsige eiland, terwijl bommenwerpers en Stuka's de vijandelijke strijdkrachten uiteindelijk bedwongen.

200 Britse officieren en 3000 manschappen onder bevel van den Britsen Commandant op het eiland Generaal Tilney, en 350 officieren en 5000 manschappen van het Badoglio-leger onder bevel van den Italiaansen Admiraal Mascharpa gaven zich aan onze dappere landingstroepen over. 80 Luchtdoelkanonnen werden veroverd. Tijdens de gevechten werden door marine en luchtmacht vernietigde treffers geplaatst op 9 torpedjagers en geleideschepen, 2 patrouilleboten, 2 duikboten, 1 kanonneerboot en 4 koopvaardijschepen." (Londen, (AP) 17.11).

ONTRUIMING VAN BESSARABIË EN MOLDAU.

Een bericht uit Boedapest aan de „Tidningen" zeide, dat volgens schatting van goed ingelichte Roemeense kringen een half millioen personen reeds is ontruimd uit Bessarabië en Moldau als gevolg van het Russische offensief. (Stockholm, (AP) 17.11).

BINNEN EEN JAAR.

Een officiële bekendmaking zeide, dat in het eerste jaar der verrichtingen in het Midellandse Zeegebied de Noordamerikaanse Vliegende Forten een totaal van 1348 vijandelijke vliegtuigen vernielden of beschadigden en een totaal van 26.101 ton aan bommen wierpen op vijandelijke doelen in Tunis, Libye, Sicilië, Sardinië, Pantelleria, Italië, Frankrijk, Duitsland en Hellas. Slechts 87 Vliegende Forten gingen verloren. (Algiers, (AP) 17.11).

LUCHTAANVALLEN VAN DE NACHT.

Het Britse Ministerie van Luchtvaart gaf het volgende communiqué uit:

„In de afgelopen nacht hebben vliegtuigen van het Bommenwerperscommando Ludwigshafen aangevallen. Mosquito's bombardeerden doelen in Berlijn en het Westen van Duitsland. Een onzer vliegtuigen wordt vermist."

De laatste tocht van de grote Rafbommenwerpers boven Duitsland vond plaats in de nacht van 3 November toen een record-gewicht van 2000 ton aan springstoffen geworpen werd op de industrie-stad Düsseldorf. Sedertdien trokken de Britse bommenwerpers slechts tweemaal uit om de spoorwegtunnel door de Mont Cenis te Modane in Frankrijk aan te vallen in de nacht van 10 November en om het Franse spoorwegcentrum Cannes de volgende nacht aan te vallen.

De aanval van de afgelopen nacht deed het tweevoudig lucht-offensief vanuit Groot Britannië en het Middellandse Zeegebied in volle kracht voortgaan en onderstreepte de laatste waarschuwing, dat het nog veel erger zal worden.

Op hetzelfde ogenblik, dat de grote viermotorige bommenwerpers van de Royal Airforce door de duisternis naar hun doel togen zeiden de Geallieerde radiostations tot het Franse volk om weg te blijven van de fabrieken, die oorlogmateriaal voor de Duitsers produceren. Sprekende door de radio van Londen in een uitzending welke tot Europa gericht was noemde een zegsman voor het Geallieerde commando 36 Franse steden, die het doel zullen zijn van massa-aanvallen overdag of 's nachts in de naaste toekomst. Andere steden waar de Fransen de waarschuwing kregen voorzorgsmaatregelen te nemen waren Metz, Lemans, Nantes, Limoges, Toulouse, Mountauban, Denain, Fivesville, Denain, Straatsburg, Albert, Lyons, Molshein, Colombres, qvry, Billanourt en Argenteule. De waarschuwingen werden ettelijke malen herhaald. (Londen, (AP) 18.11).

RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

„Op 17 November leverden onze troepen in de Dnjepr-bocht ten Zuid-Westen van Dnjepropetrovsk gevechten met den vijand, waarbij zij de krachtig versterkte vijandelijke verdedigingspunten Vesyelaya, Dolina, Krutoi, Laizekh, Gulyai-Pole, Neudachnoye, Tomakovka en Bogolybovka veroverden.

In de gebieden van Zjitomir en Korostysjevo leverden onze troepen hardnekkige gevechten tegen grote strijdkrachten van vijandelijke voetvolk en tanks; onder vijandelijke druk verlieten zij enkele plaatsen.

In de richting van Korosten veroverden onze troepen Naroditsji, districtscentrum van het Zjitomir-gebied, alsook meer dan 50 andere plaatsen, waaronder de grote dorpen Tarnovitsji, Katarnovidhi, Khodaki, Mezjiritsjka, Nemirovka, Singai, Zubovsjina, Novaki en Kozyvka.

In het gebied aan de benedenloop van de rivier de Pripet veroverden onze troepen Tsjernobyli, districtscentrum van het Kiev-gebied alsook de bewoonde plaatsen Tsjermiriti, Zkharesvitsji, Yolyban, Posudevo, Krivaya Gora, Zalesjye, Zapolye en Novoselki.

In het gebied van Retsjitsa veroverden onze troepen de krachtig versterkte vijandelijke verdedigingspunten Peresvyataka, Rebusa, Verzjnaya, Retsjitskaya, Rudnya, Over en Ozeststjin en vochten zij in de Westelijke buitenwijken van de stad Retsjitsa.

Ten Noorden van Gomel vervolgden onze troepen de gevechten ter uitbreiding van hun bruggehoofd op de rechteroever van de rivier de Sosj en verbeterden zij hun stellingen.

In andere sectoren van het front vonden verkenningsactiviteiten en artillerie en mortieren-duels plaats. Op 16 November ontwrichtten of vernielden onze troepen aan alle fronten 146 Duitse tanks. 14 Vijandelijke vliegtuigen werden neergehaald in luchtgevechten of door het afweervuur" (Moskou, (AP) 17.11).

DUITS VERKEER NAAR NOORWEGEN VERSTOORD.

Berichten uit Kopenhagen deelden mede, dat het Duitse verkeer door Denemarken naar Noorwegen verstoord werd in de nacht van Woensdag toen saboteurs de voornaamste seintoren te Aarhuus opbliezen (Stockholm, (AP) 18.11).

DUITSLAND ROEPT RESERVES OP IN DE BALTISCHE STATEN.

Berichten uit Berlijn in de Zweedse pers zeiden, dat Duitsland uit gebrek aan reserves tien klassen in Estland en Letland voor dienst in het Duitse leger heeft opgeroepen. (Stockholm, (AP) 18.11).

Het nieuws van vandaag.

Een jaar geleden. De Russische communiqué's meldden, dat er „geen belangrijke veranderingen" plaatsvonden. Maar bij Stalingrad wierpen Russische kanonnen en vliegtuigen tonnen staal en springstoffen op de nazies. Het grootste Geallieerde tegen-offensief van de oorlog was ingezet. De Russen hadden het initiatief genomen en een aanvang gemaakt met de vernietiging van een geheel Duits leger.

Vandaag hebben zij het initiatief nog. Met uitzondering van een kleine terugtrekking van de vooruitgeschoven troepen ten Westen van Zjitomir is het Russische leger overal in de aanval. Retsjitsa kan elk ogenblik vallen nu de Russen er al in de Westelijke buitenwijken zitten. Verschillende plaatsen in de nabijheid van Korosten zijn bezet, zowel ten Zuiden, ten Oosten als ten Noorden ervan. In de Dnjepr-bocht werd de versterkte stad Tomakovka, op 30 kilometer van de mangaanstad Nikopol veroverd en nog een reeks andere plaatsen.

Van de strijd op het schiereiland van Kertsj wordt in het geheel niets gemeld. In elk geval is de toestand zo, dat de Roemenen onrustig beginnen te worden door de Russische opmars en reeds een half millioen mensen ontruimd werd uit Bessarabië, blijkens berichten afkomstig uit Boedapest.

Het Italiaanse front ligt stil, aangezien het slechte weer aanhoudt en de strijd in de bergen ontzaggelijk moeilijk maakt. De Geallieerde luchtmacht blijft echter aanhoudend en hard toeslaan op verschillende doelen in het Middelandse Zeegebied.

Gisteren werden de vliegvelden van Athene wederom bestookt. Ook het plaatsje Piombino aan de Westkust van Italië moest het ontgelden.

Britse bommenwerpers zijn in de afgelopen nacht wederom boven Duitsland verschenen. De stad Ludwigshafen werd krachtig gebombardeerd. Doelen in Berlijn en het Westen van Duitsland werden door Mosquito's aangevallen.

En hedenmorgen togen de Noordamerikaanse Liberators in de richting van Noorwegen, dat de laatste dagen al meer de aandacht van de Noordamerikaanse 8e luchtmacht gehad.

Van de strijd in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan wordt weinig gemeld, doch de vliegtuigen van MacArthur en ook van Halsey zijn altoos in de weer. Een hevige aanval werd gedaan op Japanse stellingen op het eiland Bougainville waar de strijd nog niet is opgehouden. De Japanners blijven voortdurend overwinningsberichten de wereld inzenden, blijkbaar in een poging hun hopeloze toestand in het strijdgebied te verbergen.

V... - WEST-END
DONDERDAG — ZATERDAG — ZONDAG 10.30 a.m.
7 en 9 p.m. — 9 p.m. — 6.30 p.m.
De film die u zal doen schaterlachen
„Blondie Goes Latin".
Tito Guizar — Penny Singleton — Larry Simms.
Komt Tito Guizar de volgende melodieën hooren zingen:
„Querida" — „Brazilian Cotillio" enz.
—o—
f. 1.25 — f. 0.75. Kinderen beneden 12 jaar geen toegang

Beknotting van het Onderwijs door de As.—I.

„Doel van alle opvoeding is een Nazie af te leveren".

Nazie Bernhard Rust.

Denkende mensen zijn het grootste gevaar van het naziedom.

Door de Intergeallieerde Voorlichtingscommissie te Londen is dezer dagen een officieel rapport uitgegeven over de maatregelen, welke de asmogendheden hebben genomen in verschillende door haar bezette landen.

Deze landen zijn België, China, Frankrijk, Hellas, Joegoslavië, Luxemburg, Nederland, Noorwegen, de Philippijnen, Polen en Tsjechoslowakije. Een vertaling van dit rapport zal „Dagblad Amigoe di Curaçao" publiceren. Allereerst verschijnt heden het korte inleidende woord der Commissie en hetgeen zij rapporteert over België. Successievelijk zullen alle bovengenoemde landen behandeld worden, echter telkens met enige dagen tussenruimte. De reeks zal te herkennen zijn aan de titel zoals hierboven vermeld.

Bernhard Rust, de Duitse Minister van Wetenschap, Onderwijs en Cultuur heeft op 13 Februari, 1938, in de „Völkischer Beobachter" geschreven: „Het doel van alle opvoeding is: een Nazie af te leveren".

Negentien maanden vóór het eerste schot in deze oorlog werd afgevuurd, gaf hij uiting aan deze opvatting. Sedertdien heeft het Duitse oorlogsapparaat tijdelijk een groot deel van Europa overrompeld, en het grondbeginsel, dat Rust zo kernachtig heeft gedefinieerd, wordt op de grootst mogelijke schaal toegepast ten aanzien van de niet-Duitse volken van de bezette gebieden, die — indien Duitsland de oorlog mocht winnen — slechts als slaven zouden worden opgevoed. Want inderdaad, deze volken zouden dan slechts een zeer elementaire opvoeding genieten. Maar zij zouden in elk geval Duits moeten kunnen spreken, en het onderricht in deze taal is in vele van de bezette landen verplicht gesteld.

Ten aanzien van het meer gevorderd onderwijs hebben de Duitsers bij hun pogingen om alle vormen van wetenschap te onderdrukken, in de botsing zouden kunnen komen met de totalitaire theorie, zich onwrikbaar het ene doel voor ogen gehouden. En, zoals verwacht kan worden, ook in dit opzicht is hun optreden gekenmerkt door hun karakteristieke grofheid.

Kortom, uit dit rapport blijkt, dat het studenten verboden is ook maar enige intellectuele kennis te vergaren. Want de Nazies vrezen mensen, die denken. Vandaar dat Universiteiten en andere hogere onderwijs-instellingen gesloten zijn, terwijl zg. „technische scholen" zijn opgericht, waar uitsluitend onderricht wordt gegeven in die vakken, die het meest aan de behoeften van het Herrenvolk beantwoorden. In die onderwijs-instellingen, die verlof hebben gekregen haar werkzaamheden te blijven voortzetten, zijn natuurlijk de oude leerkrachten vervangen door hen, die bereid en in staat zijn de Nazie-leer te onderwijzen.

Waar de Duitsers ook maar verzet tegen hun streven hebben ondervonden hebben zij gepoogd, dat de kop in te drukken door zowel onderwijzers als leerlingen te pijnigen, te deporteren, gevangen te zetten of te doden. Het is geen ongewoon verschijnsel, dat leraren, die zich niet met de Nazie-leer wensten te verzoenen, naar concentratiekampen zijn gezonden. In bepaalde gevallen zijn zelfs kinderen tussen de 10 en 14 jaar door de Duitse arbeidsbeurzen opgeroepen om te werken in mijnen en fabrieken. Omtrent hen hebben hun ouders nooit meer iets vernomen. Kleine kinderen worden slechts door Duitse leraren onderwezen. Een dergelijke techniek wordt ook door de Japanners toegepast in de bezette gebieden van China.

Alle feiten, die in dit rapport zijn vervat, vormen een duidelijk bewijs van de bedoelingen der As-mogendheden om van alle vrije volken der aarde een voorraadschuur van slaven te maken. De beknotting van het onderwijs door de As-mogendheden in een directe aanval op de geestelijke en culturele vrijheid, een onderdeel van het plan, dat de Duitsers hebben ontworpen voor de onderdrukking van de wereld.

BELGIË.

De wijze, waarop de Duitsers in bezet België hebben ingegrepen ten aanzien van letterlijk iedere tak van onderwijs, is geheel in overeenstemming met hun alles overheersend doel Duitsland „meester van de wereld" te maken en alle andere landen terug te brengen tot vazallen. De invallers vonden in dit land, waar de vrijheid van onderwijs niet alleen een grondwettelijk beginsel maar ook een practisch feit bleek te zijn, een vastberaden geest van onafhankelijkheid en nationalisme, die hun allerminst aanstond en zij gingen aan het werk om het Belgische schoolwezen van top tot teen te veranderen. Daarbij sloegen zij alle wetten, nationale en internationale, in de wind.

Belgische nazies kregen de leiding.

Werkende van boven af werd het ambt van directeur-generaal voor het Onderwijs afgeschaft. Daarvoor in de plaats kwamen afzonderlijke directoraten voor hoger- en middelbaar onderwijs, voor lagere- en opleidingsscholen, voor kunsten en volksontwikkeling, aan het hoofd waarvan telkens een Belgische nazie werd gesteld. Talrijke patriottisch gezinde hooggeleraren, onderwijzers en ambtenaren werden afgezet, hetzij door de leeftijdsgrens terug te brengen, hetzij door anti-Joodse maatregelen en andere vormen van zuiver arbitrair optreden op „politieke" gronden. Verraders, onder wie zich mensen bevonden die — ondanks dat zij na Wereldoorlog I door een genadige regering weer in de gratie waren aangenomen — niettemin in Duitse dienst waren gebleven, namen hun plaatsen in. De culturele raden — adviserende lichamen, die sedert 1937 deel uitmaakten van het Departement van Onderwijs teneinde een betere verstandhouding tussen Vlamingen en Walen te bevorderen — werden ten aanzien van alle onderwijs-quaesties met uitvoerende macht bekleed en volgestopt met pro-Duitsers.

De geschiedenis wordt gepurgeerd.

De Duitsers riepen een speciale commissie in het leven om uit de Belgische geschiedenisboeken de smadelijke incidenten in Duitslands geschiedenis, en met name de wijze waarop België in Wereldoorlog I door Duitsland is behandeld, te verwijderen. In sommige scholen werd er eenvoudig niet langer aan de hand van boeken gewerkt en honderden werken, waarvan de inhoud bij de Duitsers niet in goede aarde viel, werden uit de openbare leeszalen verwijderd. Om dergelijke maatregelen te rechtvaardigen, beweren de Duitsers, dat de „Duitse eer" beledigd is of dat de Belgische ambtenaren en leraren „te eng Belgisch denken" of „niet voldoende begrip tonen voor de Nieuwe Orde".

De nazies en de universiteiten.

Bij hun pogingen om van iedere organisatie een onderafdeling van het Duitse Ministerie van Propaganda te maken, hebben de Duitsers natuurlijk grote aandacht besteed aan de Hoge-

scholen: Luik (Frans), Gent (Vlaams), Leuven (Katholiek, tweetalig) en Brussel (oorspronkelijk Frans, maar het aantal Vlaamse colleges was nog steeds toenemend). Na een lang dispuut besloten de Duitsers tenslotte de Vrije Universiteit van Brussel te sluiten „ten gevolge van de vijandige houding van de hoogleraren tegen de Nieuwe Orde" — waarmede zij op treffende wijze toegaven, dat in deze vorm van oorlogvoering de „zware wapens" niet helemaal aan één kant waren en dat hun methode van vreesaanjaging en dwang had gefaald.

Aanvankelijk probeerde de Universiteit haar werk voort te zetten; ondanks de bedreigingen haar te sluiten en de studenten naar Duitsland te sturen, wist de Raad van Bestuur vast te houden aan zijn recht om zelf de professoren te benoemen. Maar Duitse „Commissarissen" werden aangesteld, professoren werden tenslotte, zonder dat de Raad er in gekend werd, afgezet en in Mei 1941 ontstond een crisis toen een Nazie-Commissaris eiste, dat tot permanente aanstelling van professoren zou worden overgegaan, dat een nieuwe President van de Raad zou worden benoemd, en dat het recht van aanstelling zou moeten overgaan op een Duitse commissie. De Raad verwierp deze eisen, maar stemde er in toe de geleidelijke organisatie van Vlaamse cursussen voort te zetten en stelde voor een eigen subcommissie voor aanstellingen in het leven te roepen. Het was karakteristiek voor de Duitsers, dat zij eerst veinsden deze voorstellen te aanvaarden, maar onmiddellijk met nieuwe eisen voor de dag kwamen.

Een militair krijgt toezicht op ..... onderwijs.

Toen zij trachtten der Universiteit drie beruchte Vlaamse verraders als professoren op te dringen, weigerde de Raad dit botweg. Daarop werd de Universiteit gesloten, de bevoegdheden van de Raad werden door den Duitsen militairen bevelhebber ingetrokken, terwijl tal van leden van de Raad, presidenten van faculteiten en andere academische leiders werden gearresteerd. Later hebben de Duitsers maandenlang getracht de Universiteit te heropenen, maar de hoogleraren, beseffend dat het de bedoeling was er een Staats-Universiteit van te maken, die dan later genazificeerd zou worden, bleven trouw aan de Raad. De professoren hebben hun salaris, maar de Duitsers de slag om de Vrije Universiteit verloren.

Soortgelijke aanvallen zijn gedaan op het Belgische karakter van andere Hogescholen. In Gent — een Staats-Universiteit — konden de Duitsers Duitse professoren aanstellen, die daar hun sterk-persoonlijke opvattingen omtrent de Europese geschiedenis, litteratuur, prae-historie en ethnologie ten beste gaven. Duits-gezinde Vlaamse extremisten kregen de beste baantjes.

Ook in Luik werden loyale professoren afgezet; verraders namen hun plaatsen in. In Leuven gingen twaalf Universiteitsgebouwen verloren, o.a. de befaamde bibliotheek, die nu voor de tweede maal door Duitslands optreden met bijna alle boeken verloren is gegaan.

In de lagere scholen hebben de Duitsers geprobeerd elk zweempje vaderlandslievende gedachte, vaderlandslievend onderricht en gedrag uit te roeien. Tal van leraren zijn gevangen gezet en „wegens anti-Duitse activiteit" naar Duitsland gedeporteerd. Uit alle berichten blijkt echter duidelijk, dat het verzet van geheel het Belgische schoolwezen — van de kant van leraren en leerlingen — met onverminderde kracht blijft voortbestaan.

De volksontwikkeling in België had in het tijdperk tussen de twee oorlogen in grote vorderingen gemaakt, voornamelijk dank zij de ruimere kring tot welke de Universiteit zich wendde en ook dank zij der organisatie van ontwikkelings-centra voor arbeiders, opgericht door de politieke partijen en vakverenigingen. De Duitsers hebben alle vakverenigingen „verenigd", de politieke partijen natuurlijk afgeschaft en gebruiken de ontwikkelings-centra voor hun eigen propaganda. Na de gemeenteraden te hebben ontbonden, die de leraren van de gemeente-scholen plachten te benoemen, hebben de nazies de bevoegdheid om deze leraren aan te stellen overgedragen aan het Ministerie van Binnenlandse Zaken, dat onmiddellijk onder hun eigen toezicht staat.

Professor Rolin, hoogleraar in het internationaal recht aan de Universiteit van Brussel en een van de leiders van het verzet, door deze Universiteit geboden, heeft terecht de anti-Belgische campagne van de Duitsers „een revolutie, opgedrongen door een vreemde legermacht" genoemd. Het Belgische volk blijft zich hardnekkig verzetten en verlangt naar de dag van bevrijding en het herstel van zijn eigen vrije instellingen.

De Heer en Mevrouw
Oscar Marugg-Croes
geven met blijdschap kennis van de geboorte van hun dochter
Enid Rosella
Sanatorium 18 Nov. 1943.

Jeuk door uitslag verdwijnt in 7 minuten.

Uw huid heeft bijna 50 millioen kleine poriën, waarin ziektekiemen, verborgen zijn, die jeuk, schilveren, uitslag, branden, puistjes, ringwormen, schurft, vetworpjes, vlekken en andere huidaandoeningen veroorzaken. Gewone behandelingen geven slechts tijdelijk verlichting, daar zij de ziektekiemen, die de oorzaak zijn, niet aantasten. De nieuwe ontdekking NIXODERM, doodt de ziektekiemen in 7 minuten en garandeert U een zachte, blanke, aantrekkelijke en gladde huid binnen een week. Zoo niet dan krijgt ge Uw geld terug tegen terugzending van het leege pakje.

Haal Nixoderm nog heden bij Uw apotheker en verwijder de werkelijke oorzaak van huidaandoeningen.

NIXODERM
tegen huidaandoeningen No.1.

geen Amigoe-vriend Panneflek gisteren over Montaña schreef is weerzinwekkend. De weg daarheen is wel slechter, maar door 4 busbanden te gebruiken zouden andere auto's niet behoeven te rijden; dat men — in de regentijd — van Montaña naar Santa Rosa moet lopen, is een aantijging voor het Gouvernement, dat in elk geval toch te kort schiet wat post, vuilnis- en telefoon-dienst enz. betreft. Het is waar, dat op Curaçao gouvernementsbedrijven altijd nog enigszins functioneren in vergelijking met particuliere bedrijven, maar dat verandert aan de zaak niets. Het argument in het stuk van de A.B.C.-directie over Lijn 2 in Amsterdam gaat niet op. In Amsterdam — waar het evenzeer een tekortkoming was — kon men altijd nog op een andere manier te bestemder plaatse komen.. Hier gaat dat niet.

Ten besluite: van het Brionplein naar Van Engelen — 5½ km. — over de Gouvernementsbrug en met de Gouvernementsbus duurde 1 uur en 10 minuten. Men zou het bijna hebben kunnen lopen.

ter Brion een lezing houden onder de auspiciën van de Vereniging Mgr. Niewindt. De lezing zal aanvangen om 20 uur.

MEDEDELING.

De Redactie verzoekt, dat men bij het opgeven van berichten per telefoon niet naar een bepaalde persoon zal vragen, aangezien degene door wie men te woord gestaan wordt volkomen in staat is deze op te nemen.

„DAILY FORCE" IN EEN NIEUW GEWAAD.

Als een trotse moeder toonde Sergeant Harold Cohen ons gisteren zijn „Daily Force". Het Noordamerikaanse legerblaadje was in een nieuw gewaad gestoken, gelijk een kindje dat de luier met een echte broek gewisseld had. Want nu wordt het blad niet meer gestencild, doch gedrukt. Op 8 Februari 1943 zal het twee jaar oud zijn, niettegenstaande deze jeugdige leeftijd toch het oudste dagblad der Noordamerikaanse legerstrijdkrachten over de gehele wereld.

„Daily Force", „published until the day force is no longer needed", ziet er prachtig uit in zijn nieuw gewaad. Kolonel William V. Rattan, Commandant der Noordamerikaanse legertroepen op Curaçao, schreef een waarderend stukje ter gelegenheid van de nieuwe verschijning en prees de Staf voor zijn werk.

„Daily Force", dat bij de Paulusdrukkerij gedrukt wordt, bestaat nog maar uit twee pagina's, doch is een hele verbetering van wat het vroeger was. Enkele nieuwsberichten worden in het Spaans gegeven voor de Puertorikijnse troepen die hier zijn; verder heeft het caricaturen, terwijl het in de bedoeling ligt ook foto's af te drukken.

Wij feliciteren Redacteur Cohen met de vordering van zijn zorgenkind en hopen, dat „Daily Force" nog veel zal doen ter bevordering van de goede verstandhouding tussen de Noordamerikaanse troepen en de bevolking op dit eiland.

O.L.V. VAN CHIQUINQUIRA.

Heden is het het feest van Onze Lieve Vrouwe van Chiquinquira, die vooral in de omliggende Zuidamerikaanse republieken zo biezonder vereerd wordt. Om 7 uur werd deze morgen een Plechtige Heilige Mis gezongen in de Pro-Cathedrale kerk van de H. Anna, waarbij zeer velen tegenwoordig waren.

DR. J. v. d. VELDT O.F.M. NAAR CURAÇAO.

Naar wij vernemen zal Professor Pater Dr. Jacob van der Veldt O.F.M. in de Kerstvacantie een bezoek aan Curaçao ontvangen. Pater van der Veldt zal Deo Volente hier 18 December aankomen en 4 Januari 1944 vertrekken.

DE V.O.C.-BAZAAR.

Het spreekt vanzelf, dat Vrijdag en Zaterdag zeer velen een bezoek zullen brengen aan de bazaar van de Vrouwen Organisatie Curaçao in het logegebouw „De Vergenoeging". Wij geven hier nog eens even de tijden waarop de bazaar open is: **Vrijdagmiddag 19 November van 15 tot 18 uur en Zaterdag 20 November van 18 tot 22 uur.**

EXAMEN „ST. GENESIUS".

Op 17 November jl. slaagden als Typist(e) op het Pensionaat Welgelegen: Eugenie Bouis, Annie Mulder, Florice Conner, Marg. Wolfschoon, Neville Conner. Afgewezen vijf.

En als Kantoorstenografe in de Engelse taal (100 lettergrepen): Els Laurens; afgewezen 1.

Als Kantoorstenografe in de Nederlandse taal (130 lettergrepen): Nora González.

LEZING DR. E. VON SAHER.

Aanstaande Dinsdag 23 November zal Dr. Edward von Saher in het Thea-

ARUBA

GESLAAGD.

Bij het op 13 November jl. gehouden examen van de R.K. Bond van „Grote" Schrijvers „St. Genesius" slaagden als typiste in de Spaanse Taal de Dames: Rebecca Romero en Ruth Jacquin.

Als typist(e) in de Nederlandse Taal de Dames: Elisabeth de Cuba, Aurito Croes, Nicomeda Lacle, Maria Oduber, Norma Fraay, Gracia Pinedo, Candelaria Gomez, Gertruida Berkley, Edna Maduro, Basilia Martis, Rica Croes, Francisca Lacle en Claris Williams.

De Heren: Dolf Oduber, Mario Palm, Carlito Croes en Bennie Arends.

„Beduino"
Koffie
Heerlijk tot de laatste slok.
10—2

NEDERLAND

ZO NIET AUTONOOM DAN TOCH......

„De West" van Paramaribo had Dinsdag een hoofdartikel, waarin wordt betoogd dat, wanneer Suriname na de oorlog niet geheel autonoom wordt, het in ieder geval noodzakelijk zal zijn, dat alle leden van de Staten door het volk worden gekozen en dat er niet vijf door den Gouverneur worden benoemd, zoals thans het geval is. Mede bepleit het blad, dat Suriname door een of twee vertegenwoordigers in de Nederlandse Staten-Generaal vertegenwoordigd worde. Het blad wijst erop hoe Suriname aan zijn trouw uiting gaf door de geestdriftige ontvangst van Prinses Juliana: „Moge de Nederlandse Regering deze trouw naar waarde schatten en na de oorlog aan onze gerechtvaardigde eisen tegemoet komen".

DANKBAARHEID.

De Gemeenteraad van Boedapest heeft een aantal Nederlandse en Belgische kinderen uitgenodigd om hun Kerstvacantie op het Hongaarse platteland te komen doorbrengen, dit in reciprociteit voor de gastvrijheid, die Nederland en België in en na de Wereldoorlog I aan Hongaarse kinderen hebben betoond.

OP BEZOEK.

Luitenant-Generaal Van Oyen en zijn Adjudant Mr. Creutzberg, zijn gisteren gast geweest ten paleize van den Gouverneur-Generaal van Australië en Lady Gowrie te Canberra.

MARINE-BASIS SOERABAIA.

Schout-bij-Nacht P. Koenraad heeft vorige Dinsdag persoonlijk deelgenomen aan de grote aanval met bommenwerpers op de marinebasis van Soerabaia. De Schout-bij-Nacht was vroeger Commandant van deze basis. Een, vandaag ontvangen, bericht meldt, dat ook Vrijdag Soerabaia door Geallieerde Liberators werd aangevallen. Gisteren hebben Nederlandse bommenwerpers het vliegveld Penfoei op Timor aangevallen, evenals Sorong in Nieuw Guinea en Boela op Ceram.

CINELANDIA
Donderdag 18 Nov. om 8 P.M.
WEDEROPVOERING van één van de MEESTERPRODUCTEN der film-industrie
De groote karakter-speler:
Charles Laughton
in zijn onvergetelijke creatie
The Hunchback Of Notre Dame
met: MAUREEN O'HARA
SIR CEDRIC HARDWICK
en een staf van ERVAREN MEDEWERKERS
f 1.25 — f 0.75. Geen Kinderen.
Vrijdag—Zaterdag—Zondag a.s. Errol Flynn en Alexis Smith in „GENTLEMAN JIM"

ROXY - THEATER
Donderdag 18 Nov. om 7 & 9 P.M.
GEORGE MONTGOMERY
GENE TIERNEY
VICTOR MACLAGLEN
LYNN BARI
in de diep-aangrijpende productie van 20th-Century-Fox
„China Girl"
Een film, die zich afspeelt in het WREED DOOR DEN OORLOG GETEISTERDE CHINA
Een ontroerende liefdesidylle, op een achtergrond van
HAAT en VERACHTING......
1.25 - 0.75 - 0.30 - Geen Kinderen
VRIJDAG OM 7 EN 9 P. M.
DIANA BARRIMORE & BRIAN DONLEVY in NIGHTMARE - (Nachtmerrie)

Aan al onze vrienden, chefs en collega's zeggen wij langs dezen weg onzen warmen dank voor de vele bewijzen van belangstelling bij ons huwelijk ondervonden.

WIM KROES
TERUS KROES - CSERNEY

„GRANGER"
DE PIJPTABAK
die steeds voldoet is wederom aan alle bekende adressen verkrijgbaar.

Een wenk voor verstandige OUDERS.
Het is nooit te vroeg om te zorgen dat Uw zoon of dochter een goede opvoeding zullen ontvangen.
Een „Crown Life Educational-Polis" verschaft fondsen om van zulk een gelegenheid gebruik te maken in een eenvoudig geconstrueerd plan.
U WORDT VRIENDELIJK VERZOCHT SCHRIFTELIJK OF MONDELING ONS PROSPECTUS AAN TE VRAGEN GETITELD:
„We Send Him To College Today"
- The Crown Life Insurance Company -
WILHELMINAPLEIN 7. — WILLEMSTAD

VOOR:
LIMONADE SODAWATER en RONY COLA
IS HET ADRES
Imperial Aerated Water
M. S. MADURO — Tel. 1770.
8—1

A. T. O.
biedt te koop aan in haar opslagplaatsen Salinja Abao (voorm. garagenbedrijf „DE SPERWER" eerste weg rechts voorbij Holl. Banketbakkerij)
prachtig salonameublement van Nicaraguaansch Cederhout, frigidaire, Westinghouse, Singernaaimachine, hang-leg-spiegelkasten, Peruaansche handgeweven tapijten, Peruaans zilverwerk, Philco 11 lamps Radio, Corona portableschrijfmachine, tafels, stoelen, kastkoffer, toilettafel, schemerlampen, keukengereien div. andere artikelen
Verkoop tegen vaste prijzen a contant heeft plaats Vrijdag en Zaterdag a.s. van 9 tot 12 en van 14 tot 18.
Alle goederen zijn in zeer goeden staat en gedeeltelijk nieuw.

Curaçao.

WIE IS DE GELUKKIGE?

1e prijs	10332
2e prijs	2864
3e prijs	2662
4e prijs	492

EEN REIS NAAR SANTA ROSA.

Een Amigoeman heeft gistermiddag de stoute schoenen aangetrokken. Hij zou de lijn naar Santa Rosa eens beproeven en koos de bus, die om 17 uur vertrekken moet. Hoewel de halte slechts enkele honderden meters van zijn kraat is, ging hij toch al even voor 16.30 uur op pad, want hij moest de brug immers over en hoewel ieder het billijkt, dat schepen in oorlogstijd voorgaan, is de voorziening daar nog altijd 20, dat het wel eens 20 minuten duurt eer men over is. De brug zwaait dan nl. open-dicht-open-dicht enz. en de bootjes (waarin enige verbetering is gekomen de laatste tijd) weten niet wat te doen.

Om 16.50 was onze Amigoe-man op het Hendrikplein, waar reeds enkele tientallen het grote ogenblik beidden. Juist reed een bus van de Schottegatlijn om 16.58 uur weg, toen de Santa Rosa-bus aankwam en de menigte samendrong, meeschuivende met de langzaam voorrijdende bus om pal voor de deur te staan toen het gevaarte stil hield. Het uitstappen viel mee. Er werd gedrongen, maar vechtpartijen of klap-

pen bemerkten wij niet, misschien omdat wij zelf vol aandacht waren temidden van zovele geroepenen tot de weinige uitverkorenen te behoren. Hetgeen geschiedde. Toen er 28 mensen binnen waren, verliet de chauffeur (de chauffeurs van het A.B.C. zijn zonder uitzondering correcte en prettige mensen) de auto, sloot de deur en ging wandelen. Het was nl. eerst 17.07 uur, dus nog 8 minuten voor het vertrek. Op zichzelf is hier niets aan te doen, al is het wachten in een besloten bus ook geen pleizier. De buitenstaandersbegrepen dat wel en in de hoop, dat iemand de zweetproef niet zou doorstaan of in zwijm vallen, bleven ze buiten lonkein, tot de inzittenden. Prompt op tijd vertrok de bus, terwijl de chauffeur de bekende vingerbeweging maakte, welke op Curaçao wil zeggen, dat de bus niet voor ú is.

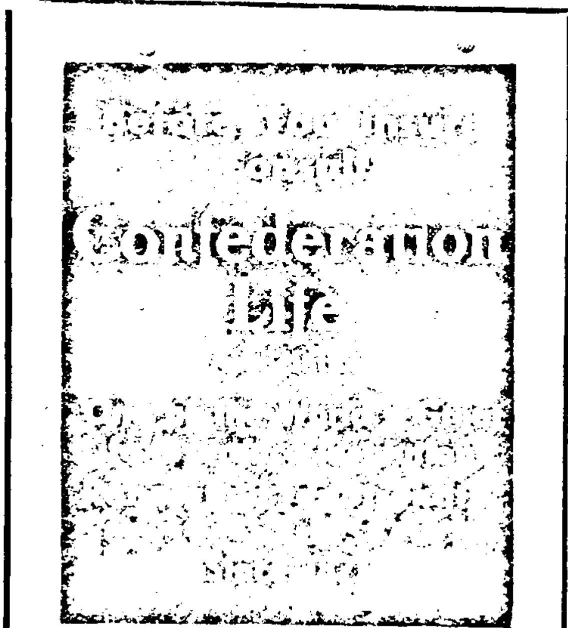
Bij het huis van het Lid van de Raad van Advies stapte de eerste uit. Gedurende de uit rondom de Pen in totaal 7; slechts één passagier stapte in en wel bij de laatste halte, dus vlak bij het Julianaplein. Aanvankelijk dachten wij dat er dus 6 mensen gedupeerd waren, maar dat bleek niet het geval te zijn, want op Berg Altena was de bus al weer vol en moesten mensen worden afgewezen.

Hoe gering de afstand is, blijke uit het volgende.

Toen de bus het Hendrikplein verliet, wandelde een officier voorbij. Toen de bus de hele rit rondom de Pen gemaakt had en terugkwam op het Julianaplein, schoot dezelfde officier de Penweg in op weg naar het Officiershuis. Wij vragen ons af, of niet meer lieden de kleine moeite kunnen nemen zulk een klein eindje te lopen, vooral als het later in de namiddag is en dus niet meer zo warm.

Tevens hebben wij kunnen constateren, dat **een extra bus** op deze lijn reed. Of dat de hele dag zo is, weten wij niet en men weet, dat het A.B.C. dank zij der Landsradio geen telefoon heeft. In elk geval reed dit bus gistermiddag wel en blijde ouders vertelden opgetogen van bussen voor hun schoolkinderen.

Hieruit ziet men, dat het A.B.C. inderdaad tracht veel te doen en dat stemt blijde. Dat het nog veel meer moet doen — truckjes inleggen, schutters laten chaufferen als er niemand anders is e.d. — spreekt vanzelf. Het-

GENERAL AGENT
Moises De Marchena
HEERENSTRAAT 8

BAVARIA COSTEÑA HET COLOMBIAANSCHE BIER met den HOLLANDSCHEN Smaak.

Buitenland.

VENEZOLAANS CABINET AFGETREDEN.

Een bericht uit Caracas meldt, dat het gehele Venezolaanse cabinet is afgetreden. Er werden geen biezonderheden verstrekt. Hierdoor wordt President Isaias Medina Angarita in de gelegenheid gesteld zijn regering te reorganiseren.

HANDELSVERDRAG TUSSEN ARGENTINIË EN PARAGUAY.

Argentinië en Paraguay hebben een handelsverdrag getekend, dat de voorloper is van een tolverbond. De driejarige overeenkomst voorziet in de vorming van een gemengde commissie, welke de détails van een tolverbond zal moeten vaststellen.

Argentinië en Chili kwamen reeds vele maanden geleden overeen om de mogelijkheid van een tolverbond te bestuderen. Het verdrag wijzigt de invoerrechten van Paraguese vruchten, hout, katoen, alsook verschillende andere landbouw- en bosproducten en van Argentijnse vleessoorten, wijnen, chemicaliën, medicijnen en manufacturen. De Minister van Buitenlandse Zaken Alberto Gilbert tekende voor Argentinië; de Minister van Financiën Rogelio Espinosa voor Paraguay. (Buenos Aires, (AP) 17.11).

POLITIEKE MOEILIJKHEDEN IN ITALIË.

Relman Morin seint uit Napels:

De Geallieerde militaire overheden hebben een onderzoek ingesteld naar een aanval, welke door een groep Italiaanse soldaten gedaan werd op de kantoren van een Liberaal nieuwsblad. Men zegt, dat de groep onder leiding van een majoor de kantoren van de „Irpinia Liberia" te Avellino binnendrong, de meubels stukssloegen, de letterkasten vernielden en de medewerkers bedreigden. De reden hiervan is waarschijnlijk, dat het blad het ogenblikkelijke aftreden van Koning Vittorio Emmanuele geëist had. Enkele anti-monarchisten in Avellino werden ook door dezelfde soldaten bedreigd. Het incident heeft nogmaals de vinger gelegd op een der ergste problemen waaraan de Geallieerde overheden het hoofd zullen moeten bieden. Een groot deel van het Italiaanse leger is koningsgezind, terwijl anderen in de omgeving van Rome — naar bekend is — fascistisch gezind ijn. Het is mogelijk, dat een volledige Geallieerde militaire regering gevormd zal worden om het land te besturen tot Rome bereikt is. Misschien ook zal de toestand zich zelf oplossen. (Napels, (AP) 17.11).

MUSSOLINI ERNSTIG ZIEK.

Het nieuwsblad „Handels Sjoefart Tidningen" van Gothenburg deelde mede, dat volgens de Duitse radio Mussolini ernstig ziek ligt te Berchtesgaden en bewusteloos is.

Hij zou een beroerte gehad hebben vlak voordat hij een toespraak zou houden voor de eerste bijeenkomst van de fascistische republikeinse organisatie. (Stockholm, (AP) 17.11).

PRESIDENT LOPEZ DRAAGT HET BESTUUR TIJDELIJK OVER.

Joseph McEvoy seint uit Bogota:

Dario Ecuandi, 45 jaar oud en autoriteit op het gebied van de internationale wetgeving, maakte zich gereed de uitvoerende macht van het Colombiaanse bewind over te nemen van zijn politieken mentor President Alfonso Lopez, die van het Congres de vergunning kreeg zich uit het land te verwijderen. De President zal zijn echtgenote naar de Verenigde Staten van Noord-Amerika vergezellen, waar zij een medische behandeling zal ondergaan.

Politieke waarnemers voorspelden, dat Ecuandi spoedig beëdigd zal worden, zodat Lopez en echtgenote naar Noord-Amerika kunnen vliegen. Deze reis zal den 56-jarigen President een tijdelijke rust gunnen van de physieke en politieke zorgen, welke hem gekweld hebben in het tweede jaar van zijn tweede periode als President.

Tijdens zijn afwezigheid zal het Congres een grondig onderzoek instellen naar de beschuldigingen tegen zijn bewind en de leden van zijn familie. De waarnemers voorspelden, dat de resultaten van dit onderzoek belangrijke invloed zullen oefenen op de toekomstige plannen van den President.

Hoewel zijn Conservatieve tegenstanders volhouden dat de President waarschijnlijk nooit meer zijn post zal hervatten, verklaarde hij zelf „zo spoedig mogelijk" te zullen terugkeren; hetgeen misschien over drie maanden zal zijn. Er werd geen tijdsgrens vastgesteld. De Senaat keurde unaniem het verzoek om verlof goed. (Bogota, (AP) 17.11).

DE BEGRAFENIS VAN MINISTER PACHECO.

De begrafenis van Duarte Pacheco, Minister van Openbare Werken, die Maandag gedood werd bij een auto-ongeval, was de grootste die Lissabon ooit gehad heeft. Zelfs meer mensen woonden de begrafenis van Pacheco bij dan indertijd de begrafenis van President Sidonio Pais (Lissabon, (AP) 17.11).

MILAAN BEBOET.

De radio van Sardinië zeide, dat het marionetten-régime van Mussolini de stad Milaan een boete van 100 millioen lire (een millioen dollar) opgelegd heeft en het aantal gijzelaars tot 2000 heeft opgevoerd, teneinde de gewelddaden van de burgerij tegen het leger tegen te gaan. De uitzending werd door de Noordamerikaanse inlichtingendienst opgevangen (New York, (AP) 17.11).

DUITSE LUCHTAANVALLEN OP SAMOS.

Het DNB zeide in een uitzending, dat de Luftwaffe in het Middellandse Zeegebied haar aanvallen van Leros overgeschakeld heeft op het eiland Samos in Britse handen. Het agentschap zeide: „In het Oostelijk deel van de Aegeïsche Zee hebben Duitse bommenwerpers en duikbommenwerpers gisteren bommen van elk kaliber op militaire doelen op Samos geworpen" (Londen, (AP) 18.11).

GEALLIEERD COMMUNIQUÉ VAN NOORD-AFRIKA.

„De zware regenval blijft aanhouden in al de vooruitgeschoven gebieden en de verrichtingen van het 5e en het 8e leger vonden slechts op beperkte schaal plaats. Vele rivieren zijn overstroomd. Patrouilles van het 8e leger zijn wederom actief.

Vijandelijke tegenaanvallen in de sector van het 8e leger werden afgeslagen. Het vijandelijke geschut is actief tegen sommige sectoren van het 5e legerfront waar de onlangs gewonnen stellingen werden verbeterd.

Gisteren vielen zware bommenwerpers van de Noordwestelijke Afrikaanse luchtmacht het vliegveld Eleusis aan, terwijl middelzware bommenwerpers, geëscorteerd door lange afstands gevechtsvliegtuigen het vliegveld te Kalamaki bombardeerden. In beide aanvallen werden goede resultaten geboekt.

Gevechtsbommenwerpers en gevechtsvliegtuigen voerden offensieve patrouilletochten uit en vielen de vijandelijke verbindingswegen in een klein gebied aan tijdens de nacht van 16 op 17 November. Lichte bommenwerpers bombardeerden industriële doelen te Piombino aan de Westkust van Italië tegenover het eiland Elba. Gedurende deze en andere verrichtingen werden 5 vijandelijke vliegtuigen vernield in luchtgevechten. 2 Onzer vliegtuigen worden vermist". (Geallieerd Hoofdkwartier in Algiers, (AP) 18.11).

COMMUNIQUÉ VAN CAIRO.

Als volgt luidt het communiqué van het Midden-Oosten:

„Hurricanes vielen gisteren doelen op Creta aan. Treffers werden gezien op motorvoertuigen. Spitfires voerden offensieve verkenningen uit in het gebied van Rhodos zonder enig incident.

Een klein bevoorradingsschip werd ten Oosten van Creta aangevallen en rokende achtergelaten. Van deze en andere verrichtingen wordt geen onzer vliegtuigen vermist". (Caïro, (AP) 18.11).

JOEGOSLAVISCH COMMUNIQUÉ.

„In Serbië wordt gevochten tegen de bezettingstroepen en Serbische verraders. Eenheden van de 5e Sjumadiabrigade veroverden de kolenmijn van Jankovac nabij Lazarevac, welke ongeveel 30 wagons aan kolen per dag leverde.

Zij voorzag gedeeltelijk de electrische centrale en fabrieken van Beograd, de vliegtuigfabriek in Rakovica alsook de steden Obrenovac, Kragujevac, Kraljevo en Cacak.

Tijdens de gevechten werden 20 Asjetniks gedood. In het Oosten van Bosnië duurden de gevechten voort tegen de Duitse eenheden. Een Duitse gemotoriseerde afdeling slaagde erin van doboj door te breken naar Tusla en thans wordt in de omgeving van deze stad gevochten. In Dalmatië hebben de succesrijke defensieve gevechten met de Duitse troepen voortgang. De Duitsers pogen van Drnis door te breken in het bevrijde gebied. Een der Duitse colonnes uit Sinj werd tot de terugtocht gedwongen. Een grote hoeveelheid oorlogsmateriaal werd buitgemaakt.

Eenheden van de 11e brigade sloegen een Duitse aanval uit Klis af. 2 Tanks werden beschadigd en meer dan 200 Duitsers gedood. Zeer krachtige gevechten zijn reeds dagenlang gaande nabij Posusje en in de vallei van de rivier de Cetina. In de Noordwestelijke Croatische provincie Gorski Totar werd een aanval door een gemotoriseerde colonne van Duitsers en Ustasji's afgeslagen. Het dorp Slana nabij Otok werd veroverd.

74 Vijandelijke manschappen werden gedood en 75 gevangen. Nabij Gospic werden ook vijandelijke aanvallen afgeslagen. Op de spoorlijn Zagreb-Beograd werd een trein gederailleerd. Verschillende wagons vol petroleum en voedsel werden buitgemaakt." (Londen, (AP) 18.11).

COMMUNIQUÉ VAN NEW DELHI.

„Als volgt luidt het Britse communiqué van New Delhi:

„De patrouille-activiteit langs het Birma-front blijft kleine crises opleveren en de gevechten tussen vooruitgeschoven elementen zijn biezonder scherp geweest in de sector der Tsjinheuvels.

Grote verliezen zijn toegebracht aan den vijand in opeenvolgende pogingen op 13 en 14 November om een onzer voorposten te overkomen in het Noordelijk gebied van de Tsjinheuvels. Meer naar het Zuiden, in het gebied ten Westen en Noorden van Falam, bestoken onze huurlingen op doeltreffende wijze de vijandelijke troepen, die porren in de heuvelstellingen.

In de afgelopen nacht hebben formaties van zware en middelzware bommenwerpers der Royal Airforce het spoorwegknooppunt Pegu aangevallen. Men zag de bommen ontploffen op de rangeerterreinen en grote branden werden gesticht bij het station en onder de naburige pakhuizen.

Onze gevechtsvliegtuigen vielen gisteren het vijandelijke olieveld en de installaties te Nyaunghala aan de Irrawaddy aan. Treffers werden geplaatst op gebouwen, waarvan een in lichterlaaie werd gezet. Na deze aanvallen voerden de gevechtsvliegtuigen vluchten uit langs de rivier waarbij 26 riviervaartuigen met succes bestookt werden. In de nacht van 14 op 15 November werden offensieve vluchten tegen het rivierverkeer in het gebied van Akyab uitgevoerd: 7 vaartuigen werden hierbij beschadigd en 1 werd in brand gezet. Tijdens de dag onderhielden gevechtsbommenwerpers aanvallen op de vijandelijke stellingen in het Kalenyo-gebied. De doelen werden gebombardeerd en gemitrailleerd. Van al deze verrichtingen wordt geen onzer vliegtuigen vermist". (New Delhi, (AP) 16.11).

HET CHINESE TEGEN-OFFENSIEF.

Het Chinese Hoofdcommando maakte bekend, dat zijn strijdkrachten aan het front in de vallei van de Jangtse op „vele punten" in de Japanse linies ten Zuiden van de rivier zijn doorgebroken, terwijl men ten Noorden ervan oprukt aan de rand van de stad Itsjang. Verwoede gevechten zijn hier gaande. Dit is het verste punt van de Japanse vordering in China. De Chinezen meldden de verovering van het ernstig omstreden Hokow. Men gaf evenwel toe, dat de Japanners doorbraken in Sjihmen, waar nog felle gevechten voortduren in de buitenwijken.

Ongeveer 320 kilometer ten Noorden van Hankow langs de Peiping-Hankow spoorlijn openden de Chinezen een aanval op de spoorwegstad Sinyang. Ook heroverden zij Sintien en „verschillende andere sterktepunten".

Een laat officieel bericht uit het Noorden van Birma meldt, dat de Chinezen op 5 November Ningpien heroverden (Tsjungking, (AP) 16.11).

FARROW ONDERSCHEIDEN.

John Villiers Farrow, schrijver van Damiaan de Melaatse, die geruime tijd op Curaçao werkzaam was bij de Canadese marine en die o.a. in het St. Elisabethsgasthuis alhier werkte aan „Pageant of the Popes", heeft dit boek bekroond gezien met de jaarlijks toegekende Catholic Literary Award. Zoals bekend staan ook de films Wake Island, Commandos strike at dawn, Hostages in China onder Farrows leiding.

Een Gouden Feest.

De stem van den Paus heeft geklonken.

Niet tegenstaande de verschrikkelijke dagen die de Paus nu door maakt heeft de Paus de tijd gevonden om de gehele wereld, die nu slechts aan oorlog en nog eens oorlog denkt, te herinneren aan het feit dat vandaag, 18 November vijftig jaar geleden een encycliek verscheen van de hand van Paus Leo XIII met de titel „Providentissimus Deus".

Onze Paus heeft er een encycliek over geschreven, waarvan wij evenals van de encycliek over het mystieke Lichaam van Christus, de vertaling binnen enkele weken hopen te publiceren.

Wij willen door deze regelen niets anders doen dan wat de Paus in zijn encycliek doet, de mensen herinneren aan de daad van Paus Leo XIII.

Paus Leo XIII was een modern man, een man met een visie, die duidelijk toont een man te zijn verlicht door den H. Geest. De Paus zag dat de moderne wetenschap steeds meer en door de voortgang van de opgravingen met steeds fijner techniek en door de vooruitgang van de philologie, ja van de historische critiek in het algemeen aan de exegeten grote hulp zou kunnen bewijzen, doch daar het bij St. Paulus al waar is dat de wetenschap hoogmoedig maakt en men spoedig geneigd is menselijke verklaning voor bovennatuurlijke verschijnselen aan te wenden zette de Paus in zijn encycliek uiteen wat de principepen moeten zijn bij de uitleg van de H. Schrift, en hoe precies de inspiratie verstaan moet worden, terwijl Hij tot verdere studie aanspoort.

Die aansporing is ter harte genomen, de Dominicanen kregen bv. onder Père Lagrange hun Ecole Biblique in Jerusalem, doch helaas heeft deze encycliek het modernisme niet kunnen doen voorkomen. Er waren nog mensen die onder invloed der ontdekkingen in hun conclusie veel te ver gingen, terwijl daarnaast een beweging was van hen die zich voorzichtig noemden, doch die bekrompen moeten heten.

Het is jammer dat ook buiten de Kerk de opvattingen over bv. de inspiratie zo weinig bekend zijn, wat nog blijkt bv. in de jongste aflevering van „Jewish Record" waarin men spreekt over het menselijke karakter van de Bijbel, vergetend dat wij met de leer van eerste oorzaak en instrumentele oorzaak, het menselijke sauveren, terwijl de waarheid van de Bijbel niet uitsluit dat de schrijvers geschiedenis geven naar de methode van geschiedschrijven van hun tijd.

Fülop Miller heeft een boek geschreven over „Leo XIII en onze tijd", ook in deze quaestie kan het werk van Paus Leo XIII nog een richtlijn zijn voor onze tijd, al was het alleen maar voor de geleerde nazie professoren. Een van die heren had nl. het volgende commentaar: dat de Israelieten een laag staand volk zijn blijkt wel duidelijk uit de geschiedenis van David en Goliath, want dat zou een Germaan anders gedaan hebben, die zou geen vijand willen verslaan door een steentje te gooien. Je zou toch zeggen!

ALLERLAATSTE NIEUWS.

— **Noordamerikaanse** Liberator bommenwerpers togen hedenmorgen naar Noorwegen om er doelen aan te vallen.

— **Liberator** van de 14e luchtmacht in China hebben samen met Mitchells een aanval gedaan op de haven van Hongkong. Een Japans schip van 11.00 ton en twee vrachtschepen van 1000 ton elk werden tot zinken gebracht. Noordamerikaanse gevechtsvliegtuigen vielen een vijandelijk vliegveld ten Noorden van Hanoi in Indo-China aan. Alle vliegtuigen keerden telkens terug.

— **Het Duitse communiqué** zegt, dat de Russische aanvallen aanhouden in de Dnjepr-bocht ten Zuid-Westen van Dnjepropetrovsk en ten Noorden van Krivoi Rog.

— **De radio van Tokio** beweerde, dat Japanse vliegtuigen gisteren de Noordamerikaanse scheepvaart voor Bougainville in de Salomons Archipel aanvielen. Zij zouden 4 transportschepen in de grond hebben geboord en een vrachtschip en een torpedojager hebben beschadigd. Toen zij terugkeerden, zouden zij honderd Geallieerde gevechtsvliegtuigen hebben ontmoet. 6 Daarvan — aldus de radio van Tokio — werden neergeschoten. Het Japanse verlies werd als 10 vliegtuigen opgegeven. De Japanse beweringen vinden geen enkele bevestiging bij de Geallieerden.

— **De radio van Marokko** zeide, dat een noodtoestand door de Duitsers werd afgekondigd te Grenoble na de sabotage en vernieling van het arsenaal en militaire opslagplaatsen door Franse patriotten.

— **Vijandelijke** voorbereidingen tot een tegenaanval aan het Sangrofront werden gisteren uiteengeslagen door het 8e leger.

— **De AP-correspondent** te Ankara seint, dat Turkije zich gestadig beweegt in de richting van oorlog met de as. Er worden voorbereidingen in Turkije getroffen, zodat het land elk ogenblik ten strijde kan trekken.

Wij ontvingen.

„LUX" VAN NOVEMBER.

In het laatste nummer van „Lux", algemeen tweemaandelijks tijdschrift onder redactie van Pater H. M. Hulsman O.P., Frater Rigobert, Mevrouw E. B. M. da Costa Gomez-Heiling, Mr. J. J. A. Ellis, Dr. Joh. Hartog en Mr. H. J. M Hoogeveen, treft ons allereerst een gedicht van den Arubaansen predikant, Ds. Gerard E. Alers over de vrede, waarin de verzuchting geslaakt wordt na een opsomming van alle ellende des oorlogs „Als 't eindelijk vrede eens zal zijn — mijn God? waarheen met al die pijn?"

Waar indertijd Mgr. Verriet de gedragslijn van de Kerk aangaf in de loop der eeuwen, om niet alleen het geestelijk heil harer kinderen te bevorderen, maar ook tijdelijke belangen te behartigen", verwijst hij voor het leren-kennen van de zending der Kerk naar de geschiedenis der Pausen, „Lees de geschiedenis der Pausen", zo schreef de Kerkvoogd op blz. 4 van het eerste nummer van Lux.

Welkom is daarom het voornemen der redactie een overzichtelijke geschiedenis van het Pausschap te geven, geen rij korte monographieën van de verschillende dragers van de tiaar, doch **meer de historie van de instelling als zodanig.** Natuurlijk kan men deze historie niet van de persoonsbeschrijving scheiden, en biezonder treden die Pausen, die veel tot de ontwikkeling en doorvoering van het pauselijk gezag hebben bijgedragen, en ook de pausen onder wie dit gezag periodes van crisis heeft moeten doormaken, in deze schetsen meer op de voorgrond.

Gekozen werd voor dit doel een cursus van den bekenden in 1869 geboren en enkele jaren geleden overleden kerkhistoricus **Prof. Georges Goyau** van de Académie Française.

In het biezonder heeft Goyau ons aangetrokken, omdat hij vooral gezag heeft en zijn licht laat schijnen op **de sociale betekenis van de Kerk.**

De eerste aflevering is al buitengewoon interessant en men betreurt het slechts, dat het zo lang duren zal eer het volgend nummer kome.

De Fraters van Tilburg vervolgen hun artikel over de Schoolstrijd en bezien aan de hand van de door wijlen Pius XI gestelde normen de schoolstrijd in de Nederlanden. Deze artikelen zijn hierom zo gewichtig, omdat gelijk men weet enige tijd geleden een studiegroep in New York over het onderwijs sprekende meende te moeten adviseren het biezonder onderwijs af te schaffen. Professor Faggingher Auer sprak er hier over. Bij de discussies bleek, dat velen op Curaçao nog niet eens weten, wat biezonder onderwijs is, want toen wij het over de Schroedersschool op de Isla hadden, wierp iemand ons tegen: „Maar dat kun je toch geen biezondere school noemen, dat is een neutrale school." Dat de onderscheiding in neutrale en confessionele scholen niets met de onderscheiding in biezondere en openbare scholen te maken heeft, schijnt men op Curaçao nog niet voldoende te weten. Wellicht, dat „Lux" in een afzonderlijk artikel, bijvoorbeeld van een bladzijde lengte, dit nevens het artikel van de Schoolstrijd in een volgend nummer eens duidelijk kan toelichten.

Van Antoon Coolen is een adventsverhaal opgenomen, van Matthias Kemp een gedicht, omtrent den groten Monseigneur Kieckens een artikel. Mgr. Kieckens is de stichter van het St. Elisabethsgasthuis, omtrent hetwelk een gast uit de Verenigde Staten, die het kort geleden bezocht getuigde: „Dit is een monument van Nederland op zijn best."

Van Pater W. L. de Barbanson O.P. bevat dit nummer een artikel omtrent **„De toekomst van het Caraïbisch gebied",** waarin naar aanleiding van hetgeen Kelland zeide (ziet „Dagblad Amigoe di Curaçao" van 26 Augustus jl.) over de Noordamerikaans aspiraties inzake de Europese gebieden op het Westelijk halfrond, een overzicht gegeven wordt, dat niet zal nalaten ieders aandacht te vergen. Pater de Barbanson geeft hier een sommaire van de gebeurtenissen des laatsten tijds en al wat daarmede in verband staat. Wij menen, dat dit wel een van de beste artikelen is, tot nu toe in Lux verschenen.

Dr. J. H. Westermann schrijft nog een artikel over „De plantenwereld van onze Benedenwindse eilanden".

VERDWIJNT VLUG. DE KWELLENDE ECZEEM

Een geneeskrachtige olie, krachtig en doordringend. Heeft allen die er aan lijden verbaasd doen staan. Zie hier een wonderbaarlijke antiseptische olie, die nu te verkrijgen is in de apotheken, en die doeltreffender is in de genezing van huidziekten, dan elk ander bekend middel.

Zijn werking is bijna magisch. De jeuk houdt oogenblikkelijk op en de kwellende eczeem verdwijnt snel. Hetzelfde gebeurt met de schurft, uitslag reumatische dermatosis en andere jeukende huidziekten.

Esmeralda Moone olie is verkrijgbaar in alle moderne apotheken. Het is onschadelijk en zeer doeltreffend in huidziekten. No. 11.

Adv.

Te Koop gevraagd

een

kinderwagen

Telefoon 2163

PAS ONTVANGEN

Drinkglazen	Likeurglazen
Glazen waterkannen	Glazen bloemenvazen
Aarden borden	Aarden kopjes en schoteltjes
Biscuits	Poedersuiker
Borstels	Noten.

Tropic Bakery

E. & G. Martijn

ROODEWEG 147 — TELEFOON 1440. 3—1

Boekhouder-Correspondent

biedt zijn diensten aan voor halve dagen.

Brieven onder letter H.

Pijnlijke mond Losse bloedende tanden.

Bloedend tandvlees, pijnlijke mond en tandverlies wil zeggen, dat U Pyorrhea hebt, mondziekte of misschien enige slechte ziekte, die nu of later Uw tanden tot vallen zal brengen en ook reumathiek en hartkwalen kan veroorzaken.

AMOSAN verhindert van de eerste dag af al het bloedend tandvlees, brengt eind aan pijnlijke mond en zet vlug de tanden vast. IJzer vlekken gegarandeerd. AMOSAN maakt Uw mond goed en redt Uw tanden, anders Uw geld terug bij het terug zenden van het lege pakje.

Vraagt Uw apotheker heden nog naar AMOSAN.

De garantie beschermt U.

Amosan 1

Voor Pyorreha — Mondziekte

Rijke Roode Bloedlichaampjes vermeerderen het gewicht.

Is U mager, onder het gewicht, uitgeput, heeft U een ziekelijk gezicht, kringen onder uw ogen?

Dan heeft u het nieuwe middel nodig, door een dokter uit Californië ontdekt.

Deze dokter heeft een vlugge en doeltreffende manier ontdekt, om Uw gewicht te vermeerderen.

U verkrijgt daardoor rijke roode bloedlichaampjes, sterke tanden en beenderen, energie en een goed figuur. Dit alles kunt U verkrijgen door het middel BUROIDS genaamd.

BUROIDS is zeer succesvol en wordt aangeboden onder de garantie uw gewicht te vermeerderen, energie en levenslust te geven of uw krijgt uw geld terug bij terugbezorging van het ledige pakje.

Koopt heden nog BUROIDS.

Ashtma-kiemen gedood in 3 minuten.

Benauwdheid, kortademigheid, asthma en bronchitus verwoesten uw gestel, ruineren uw gezondheid en hart. MENDACO, het recept van 'n Amerikaans dokter doodt asthma-kiemen in 3 min. zuivert het bloed en geeft niewe kracht, zodat u 's nachts rustig slaapt, beter eet en blijer leeft. MENDACO is zo succesvol, dat het u garandeert 'n vrije adem in 24 uur te geven, uw asthma te genezen in 8 dagen of geld terug voor leeg pakje. Haal heden nog MENDACO bij un botica.

MENDACO de garantie beschermt u.

Eindigt asthma, bronchitus, hoest koorts.

D'Amigoe-klant leest de beste krant.

Curaçao's plaats in de Surinaamse Staathuishoudkunde.

De uitvoer naar hier enorm toegenomen.

...eds in 1941 voerde Suriname in geldswaarde uitgedrukt 2½ maal meer uit naar Curaçao dan voor de oorlog.

77% rijst naar Curacao, 14% naar Aruba.

Uitvoer Sinaasappelen, aardvruchten, Pinda's geheel voor Aruba en Curaçao.

1800 flessen Suranje op Curacao geplaatst.

Wij ontvingen dezer dagen van het Departement van Landbouw-Economische Zaken in Suriname het verslag over de economische toestand in Suriname gedurende het jaar 1941. Het boekje van 160 bladzijden maakt een goed verzorgde indruk en het verslag bevat vele bizonderheden over de landbouw, veeteelt en industrie in Suriname. Zelfs van de weersgesteldheid wordt het een en ander gezegd.

In 1941 viel er in Paramaribo 2048.5 mm. regen. Men vergelijke hiermede de gemiddelde regenval van Curaçao, welke ongeveer 550 mm. bedraagt. De gemiddelde regenval van Paramaribo is 2295.4 mm.

Wij doen hieronder enkele grepen uit het verslag, welke vooral voor Curaçao van belang zijn.

Algemene beschouwingen over de uitvoer van Suriname.

1. In het vijfjarig tijdvak 1936/1940 bedroegen de **geldswaarde** der uitgevoerde landbouwproducten en die van de totale uitvoer van Suriname in guldens:

Jaren	Uitvoerwaarde landbouw producten	Waarde totale uitvoer
1936	1.229.181	5.181.299
1937	1.650.912	7.613.210
1938	1.532.493	6.609.139
1939	1.455.132	7.959.210
1940	643.459	7.872.410
Gemiddeld per jaar	1.302.235	7.047.054

In het jaar 1941 bedroegen de overeenkomstige cijfers respectievelijk: 822.350 en 11.398.377

2. Het aandeel der landbouwproducten in de toale uitvoer vertoonde een verdere daling, tengevolge van de sterke toeneming v de bauxietuitvoer. Bedroeg dit aandeel in het tijdvak 1931/'40 gemiddeld 18,4% in 1941 was het slechts 7,2% tegenover 8,1% in het vorig jaar.

Bij uitschakeling van bauxiet vinden wij voor het aandeel der landbouwproducten in de overige uitvoer een gunstiger percentage, nl. 65,4 tegenover 42,3 in het vorig jaar.

De absolute uitvoerwaarde der landbouwproducten vertoonde in 1941 echter een aanzienlijke **stijging** in vergelijking met het vorig jaar.

Die stijging bedroeg f 178.891 tegenover een daling in het vorig jaar van f 791.673.

3. De uitvoerwaarde van suiker en rijst nam belangrijk toe en wel respectievelijk met 32 en 40% in vergelijking met het vorig jaar.

Die van koffie vertoonde daarentegen een geringe daling.

De uitvoer van maïs nam zeer toe, de uitvoerwaarde bedroeg f 16905 tegenover f 517 en f 1915 in respectievelijk 1940 en 1939.

Ook aardvruchten, sinaasappelen, pinda en gomma vertoonden een aanmerkelijke toeneming in uitvoerwaarde. Bij peulvruchten viel echter een grote daling te constateren.

De drie belangrijkste productengroepen: suiker en bijproducten, rijst en bijbehorende producten en koffie, vormden in geldswaarde omstreeks 95% van de totale uitvoer aan landbouwproducten uit Suriname. Van de overige producten verdienen hier vermelding maïs (2%), gomma (0,7%), sinaasappelen en pinda (elk omstreeks 0,5%).

De onderlinge verhouding der vorenbedoelde belangrijkste productengroepen onderging in die zin wijzigingen, dat het aandeel van koffie in de gezamenlijke uitvoer van landbouwproducten achteruitging en die der overige zich verbeterde.

In de laatste twee jaren was dit aandeel als volgt:

	1940	1941
suiker en bijproducten	56,9%	57,9%
koffie	22,1%	17,1%
rijst en bijbehorende producten	18,1%	20 %

4. De uitgevoerde **hoeveelheden** vertoonden over het algemeen een aanmerkelijke stijging in het verslagjaar. Vooral was dit het geval bij suiker, melasse en maïs. Voor de laatste drie jaren krijgt men het volgend beeld van de uitvoer der voornaamste landbouwproducten, als men de in 1938 uitgevoerde hoeveelheid telkens op 100 stelt.

	1939	1940	1941
suiker	75,8	58,6	86
rum	103	83	81,2
melasse	73	84	119
koffie	88	23	38,2
rijst	90	21	21,3
sinaasappelen	103	22	43
maïs	29,6	5,2	271,4

De gemiddelde **uitvoerprijzen** der vorenbedoelde producten vertoonden, echter met uitzondering van de rijstprijs een daling over de gehele lijn. In centen per eenheid bedroegen zij in de laatste drie jaren:

	1939	1940	1941
suiker per kg.	4,9	4,9	4,5
rum per 1 v. 50%	11,2	13,2	12
melasse per l.	1	1	1
koffie per kg.	24,2	22,6	13,2
rijst per kg.	5,8	7,5	10,8
sinaasappelen per 100 st.	143	166	153
maïs per kg.	5,3	8,1	5,1

Het **afzetgebied** der Surinaamse landbouwproducten bleef in het verslagjaar beperkt tot Groot-Britannië, de Verenigde Staten van Noord-Amerika en West-Indië. De eerste twee landen vervingen in dit opzicht grotendeels het afgesloten Nederland. **De uitvoer naar het staatsdeel Curaçao was in geldswaarde meer dan 2½ maal zo groot als in 1940.**

Rond 95% van de suiker werd uitgevoerd naar Groot-Britannië, de rest ging naar de Verenigde Staten. De afzetgebieden van rum en melasse — respectievelijk Curaçao en Brits Guyana — bleven ongewijzigd.

De uitvoer van koffie had voornamelijk plaats naar de Verenigde Staten, nl. ongeveer 87%.

Brits Guyana verdient met 10% eveneens vermelding als afnemer van dit product in het verslagjaar.

Rijst werd voor het grootste deel uitgevoerd naar Curaçao en Aruba, nl. respectievelijk 77 en 14%. Omstreeks 9% werd afgenomen door de Verenigde Staten.

Nagenoeg de gehele uitvoer van sinaasappelen richtte zich naar Curaçao en Aruba.

Ook voor aardvruchten, pinda en gomma waren deze eilanden nagenoeg de enige afnemers.

De helft der uitgevoerde bonen echter ging niet daarheen, doch naar Barbados.

Laatst genoemd eiland was ook de grootste afnemer van Surinaamse maïs.

Martinique en Curaçao bleven echter in deze weinig achter bij Barbados.

Verschepingen naar Aruba en Curaçao.

De pogingen tot vergroting van de afzet van Surinaamse landbouwproducten naar het staatsdeel Curaçao werden in het verslagjaar krachtig voortgezet, voornamelijk door tussenkomst van den verkoopagent van dit Departement te Willemstad, den Heer Heins Perlman. Wegens de beschikking over bepaalde landbouwproducten, die in Suriname van Overheidswege werden opgekocht ter bevordering van de normale afzet van wegens moeilijkheden in verband met de oorlogsomstandigheden bij de aanvoer van bepaalde producten ten behoeve van Curaçao uit andere landen, waren de resultaten der bedoelde pogingen buitengewoon gunstig.

De uitvoerwaarde der Surinaamse landbouwproducten nam dan ook in vergelijking met het vorig jaar met meer dan 170% toe. De toeneming was **in de allereerste plaats het gevolg van de grotere uitvoer van rijst naar Aruba en Curaçao. Dit product vormt in geldswaarde 76% van die uitvoer.**

De uitvoerwaarde der landbouwproducten naar het eiland Curaçao steeg van f 60.606 in het vorig jaar tot f 169.143 in 1941. Verreweg de grootste stijging vertoonde het product rijst, waarvan de uitvoerwaarde bijna verdrievoudigd werd. Belangrijke toeneming viel ook te constateren bij rum, aardvruchten en groenten, sinaasappelen, pinda, maïs en gomma.

De uitvoer naar Aruba steeg van f 11.646 in 1940 tot f 26.422 in het verslagjaar.

Ook hier werd de grootste stijging door het product rijst veroorzaakt. Aardvruchten en groenten en vruchten vertoonden een vermeldingswaardige stijging.

Onderstaand staatje geeft de uitvoerwaarde in guldens van de verschillende groepen van landbouwproducten, die in 1940 en 1941 werden verscheept naar Aruba en Curaçao.

	Aruba		Curaçao	
	1940	1941	1940	1941
Suiker en bijproducten	—	3	10.949	17.860
Koffie	30	219	40	190
Rijst en bijbehorende producten	10.390	22.892	43.436	127.541
Aardvruchten en groenten	706	1.553	687	3.940
Gomma	233	492	1.467	5.228
Vruchten (voorn. sinaasapp.)	196	560	2.307	7.788
Diversen (waaronder suranje)	91	703	1.720	6 598
	11.646	26.422	60.606	169.143

De invloed van de oorlogstoestand op de Surinaamse landbouw.

In 1941 bleef het afzetgebied der Surinaamse landbouwproducten tengevolge der oorlogsomstandigheden beperkt tot Groot-Britannië en enkele landen van het Westelijk Halfrond.

De uitvoer naar Aruba en Curaçao nam zeer toe, voornamelijk in verband met die omstandigheden.

De uitvoerwaarde der landbouwproducten was in het verslagjaar 28% hoger dan in het vorig jaar. Dit was het gevolg van grotere aanvraag in het buitenland van rijst en suiker en in mindere mate van maïs, melasse, gomma en pinda.

De geringe afzet van peulvruchten was te wijten aan gedeeltelijke oogstmislukking in sommige arealen.

De in 1940 vastgestelde verboden en beperkingen van de invoer van producten, die door inlandse landbouwvoortbrengselen kunnen worden vervangen, bleven in hoofdzaak ook in het verslagjaar van kracht. Het invoerverbod van plantaardige oliën werd opgeheven.

De in het vorig verslag vermelde maatregelen ter stimulering der productie werden voortgezet.

De steunopkoop van klein-landbouwproducten door het Departement van Landbouw-Economische Zaken nam grote afmetingen aan.

In het verslagjaar werden opgekocht:

maïs ter waarde van	f 8.305
gomma ter waarde van	„ 2.567
bonen ter waarde van	„ 1.824
pinda ter waarde van	„ 11.480
bananen en appelbacoven ter waarde van	„ 23.075
Totaal:	f 47.251

De genoemde bedragen werden direct aan de betrokken klein-landbouwers uitbetaald. Verwerkings- en verpakkingskosten zijn daarin niet begrepen.

De vier eerstgenoemde producten werden in hoofdzaak uitgevoerd, **voor het grootste deel naar Curaçao.** Bananen en de onbeduidende hoeveelheid opgekochte bacoven werden plaatselijk verkocht.

Door het bederven van een deel der bananen, dat niet spoedig kon worden afgezet, konden de kosten van de steunopkoop niet geheel gedekt worden door de opbrengst. Het verlies bedroeg omstreeks f 12000,—, dat als subsidie aan de kleine landbouw werd aangemerkt.

Voornamelijk ter betere aanpassing aan de buitenlandse markt werden de opkoopprijzen verlaagd bij resolutie van 25 Juni 1941 No. 1883. Aanvankelijk werd als datum van ingang der verlaging aangenomen 1 Augustus. Bij nadere overweging werd het echter tegenover de klein-landbouwers, die onder de gelding der oude prijzen met de aanplant waren begonnen, billijker geacht, die datum te verschuiven tot 1 Januari 1942.

In verband met de oorlogsomstandigheden ontstond een stagnatie in de exporthandel van rijst, zodat de kleine landbouwers hun product niet normaal konden afzetten.

Hierom ging het Gouvernement midden November over tot steunopkoop van padi tegen de prijs van 3 cent per kg. Met deze opkoop werden de betrokken Districts-Commissarissen belast.

In het district Nickerie werd de opkoop van padi echter om practische redenen spoedig omgezet in steunopkoop van halfgepelde (cargo-) rijst, waarvan de prijs geregeld werd naar het breukpercentage en met in acht neming van de padiprijs van 3 cent per kg.

In het verslagjaar werden de maximumprijzen voor padi en rijst gehandhaafd. De prijs van cocosolie uit Coronie werd verhoogd.

In November werden in het Prijszettingsbesluit 1941 (G.P. No. 102) de producten nader aangewezen, die in aanmerking komen voor de vaststelling van maximumprijzen. In dit verband kunnen hier de volgende landbouwproducten worden vermeld:

cacao, peulvruchten, padi, rijst, suiker, en spijsoliën.

De werkelijke prijszetting had echter eerst in het begin van 1942 plaats.

De werkzaamheden in de citrusproducten-fabriek. „Suranje" en Curaçao.

De fabricatie van de limonadesiroop „Suranje" werd voortgezet voorzover hiervoor vraag op de markt bestond. Doordien vrijwel het gehele jaar vers fruit was te verkrijgen was de vraag naar Suranje gering. Locaal werden 1767 flessen verkocht. Voor de verkoop naar Curaçao was het nodig van een ander etiket gebruik te maken. Volgens dezerzijdse aanwijzingen vervaardigde de Heer L. Wijdenbosch een tekening voor dit doel, die in Amerika gedrukt zou worden. Door allerlei moeilijkheden tengevolge van de tijdsomstandigheden arriveerden deze etiketten hier pas tegen het einde van het jaar.

Een bestelling van 1800 flessen werd toen onmiddellijk in Curaçao geplaatst.

In totaal werden voor de Suranjefabricatie 13198 sinaasappels en 5 kg. sinaasappelolie verbruikt.

Na de gewijzigde werkwijze, beschreven in het vorige verslag, kwamen geen gistingen in de flessen meer voor.

Het olieonderzoek kon dit jaar niet worden voortgezet. De oogst was te klein op Dirkshoop, om goede gemiddelden te mogen verwachten. Bij een grotere oogst zal dit onderzoek weer ter hand genomen worden. Aangezien beenderkool voor het filtreren steeds moeilijker verkrijgbaar werd, werden verschillende inlandse koolsoorten beproefd. Goede resultaten werden tenslotte met fijne cocosbastkool verkregen.

Tegen het einde van dit jaar werd de uit de Verenigde Staten van Noord-Amerika besetlde concentrator ontvangen en gemonteerd. Voorlopige verwachtingen. De machine zal in werking worden gesteld als er een proeven genomen met sinaasappel- en grapefruitsap, beantwoordden aan de fruitoverschot op de markt zal blijken te zijn. De proeven met pectine zullen dan tevens in het groot worden voortgezet.

Voorzover fruit ter beschikking kwam, werd de succade-fabricatie voortgezet. In totaal werden 81.5 kg. bereid en verkocht.

Verschillende particulieren hebben thans ook deze bereiding ter hand genomen en vrijwel allen zochten het advies van deze afdeling. Intussen blijkt, dat niet steeds de raad van het Surinaamse Departement van Landbouw en Economische Zaken gevolgd wordt en op de markt treft men dan ook hier en daar succade aan, die niet aan alle eisen voldoet. De schillen waren dit jaar niet zo zwaar als het vorige, zodat ook de succade dunner was dan voorheen. Aan de bereidingswijze werd niets veranderd.

Terwille van de wijnbereiding werden naast de eigen reincultures ook enige uit Californië besteld. De eigenschappen werden in onderlinge vergelijking vastgesteld en bepaalde verschillen werden hierbij geconstateerd. Door geregelde overenting werden de culturen zuiver behouden. Na enige proeven bleek een agar-mout-peptonvoedingsbodem voor ons doel het best te voldoen. Na enige overentingen werden één of twee generaties op steriel aangesuikerd sap gekweekt, waaruit dan opnieuw op vaste voedingsbodems culturen worden aangelegd. Al deze werkzaamheden verliepen bevredigend. Ook de wijnbereiding zolang deze op kleine schaal geschiedde. Op grote schaal kwamen echter tal van mislukkingen voor, waarvan de oorzaken ten dele aan de gebrekkige installaties voor een groot bedrijf moeten toegeschreven worden en ten dele aan oorzaken, die nader onderzocht worden. Vooral het werken in vaten bleek herhaaldelijk tot mislukkingen te leiden. Het niet kunnen voldoen aan de temperatuureisen voor een goede gisting bleef mede één der belangrijkste moeilijkheden, die vooral bij de nagisting aanleiding tot verkeerde processen gaf.

Verschillende particulieren zochten het advies van deze afdeling. Zolang op niet al te grote schaal werd gewerkt, waren hun uitkomsten bevredigend, bij fabricatie in het groot traden ook bij hen mislukkingen op. Er zijn thans reeds verschillende particulieren, die vruchtenwijnen maken, enkelen hunner gebruiken uitsluitend sinaasappels als grondstof.

Nu verschillende alcoholische importproducten òf achterwege blijven òf zeer duur zijn geworden, vinden de inlandse vruchtenwijnen een gewillige markt.

Er werd ook getracht een bananenwijn en een bananenjam te bereiden. De uitslag was echer niet bevredigend, evenmin als de azijnbereiding uit bananen, waarbij telkens weer amyl-acetaat werk gevormd. De temperaturen liepen bij het gisten hoog op en er kon niet gekoeld worden.

Voor diverse processen, waarmede gewerkt werd, bleek het, dat de in de handel zijnde suiker bepaalde nadelen had.

Door het bereiden van „mesjoedoe"-suiker werden bepaalde eigenschappen voor de fabricatie-doeleinden verbeterd. De stropen hiermede bereid waren blanker en bij lagere concentraties traden gistingen in deze stropen minder snel op.

De bereiding geschiedde als volgt: De suiker wordt in een pan gedaan en zoveel water er bij gegoten, dat het water plm. 1 cm. boven de suikeroppervlakte staat. Hierbij wordt voor ieder kilogram suiker, dat in de pan is, plm. 3 à 4 druppels citroensap gedaan en dit alles aan de kook gebracht. Zodra de siroop flink kookt, wordt er wat melk bijgevoegd en wel plm. 22 cm. voor iedere kilo suiker. Hierna wordt flink geroerd en gekookt, terwijl geregeld het zwarte schuim met een schuimspaan wordt afgeschept. Blijkt de siroop na een tijdje schoon te zijn (dus helder), dan wordt ze door een batisten lapje in een andere pan gegoten, waardoor de zwaardere verontreinigingen, die op de bodem van de pan bleven zitten, eruit verwijderd worden. Nu wordt verder gekookt en de temperatuur gecontroleerd. Zodra de siroop een temperatuur van plm. 120° à 121° C. heeft bereikt, houdt men op met koken en wordt met een stevige lepel de hete siroop flink geroerd totdat versuikering optreedt. Men gaat hiermede echer door totdat de versuikerde massa uit elkaar valt, waarna deze te drogen wordt gelegd in de zon. Hierna wordt de droge mesjoedoe door een fijn doekje gezeefd en de hierin achtergebleven harde balletjes stuk geslagen en bij de rest van de moesjoedoe gedaan.

Dit typisch Surinaamse proces, werd in het laboratorium nader onderzocht en nauwkeurige maten voor de onderdelen van dit procedé werden vastgelegd. Verschillende particulieren bleken belangstelling hiervoor te hebben en hen werd deze bereidingswijze geleerd. Een woord van dank past hier Mevrouw L. Levie-Levie, die zo vriendelijk was bij de eerste bereiding de nodige aanwijzingen te geven. Aan de bakkerij N.V. voorheen John Simons eveneens een woord van dank voor de bereidwilligheid een kneedmachine voor de bereiding in het groot ter beschikking te hebben gesteld.

De boter-industrie.

Boter werd reeds lang op enkele bedrijven gemaakt (zuivelfabriek C. Kersten & Co. N.V.; R.K. Missie op Raypur; Boerderij Beekhuizen; Boerderij van Dijk op Kwatta).

Bij een onderzoek naar de qualiteit van deze inheemse boter bleek, dat die van C. Kersten & Co N.V. voldeed aan de eisen, maar dat die gemaakt op de boerderijen vaak te veel water bevatte. De meeste boter werd gemaakt uit niet gepasteuriseerde melk. Het beste zou zijn, dat op de duur de boterbereiding wierd gecentraliseerd in een bedrijf, waarvan de inrichting zou moeten voldoen aan moderne eisen en waarbij pasteurisatie van de melk geëist zou moeten worden. C. Kersten & Co N.V. was bereid een dergelijke installatie aan te schaffen, maar kon daarvoor geen deviezen krijgen.

De moeilijkheden van het verhogen van de boterproductie zijn velerlei; een paar van de belangrijkste zijn:

1. Er is niet een regelmatig aanvoer van voldoende melk over het gehele jaar. In de droge tijd is er maar weinig overtollige consumptiemelk, zodat er dan van boterbereiding zo goed als geen sprake is. Om de melkproductie van de bestaande veestapel te verhogen, zal de voeding van het vee intensiever moeten worden; er zouden vooral meer eiwitten en mineralen gegeven moeten worden.

2. Het verkregen afvalproduct (de ondermelk) is moeilijk tegen een redelijke prijs af te zetten. De ondermelk heeft als voedingsmiddel voor den mens en het dier veel waarde door het betrekkelijk hoge eiwit- en mineraalgehalte. Tot heden wordt die ondermelk niet gepasteuriseerd, is, biologisch gesproken, van slechte qualiteit en maakt een verspreiding van ziektekiemen mogelijk (tuberculose, dysenterie, typhus, enz.). Dit bezwaar zou ondervangen kunnen worden door alle melk te pasteuriseren en de ondermelk, als zodanig en verwerkt in pappen, te verkopen als een goedkoop voedingsmiddel voor den mens.

De gepasteuriseerde ondermelk zou verder gebruikt kunnen worden als veevoer voor het grootbrengen van kalveren, varkens en pluimgedierte.

Indien de kalveren direct van de moeder verwijderd worden en na 3—4 weken alleen ondermelk krijgen, kan een deel van de melk van de moeder, dat anders door het kalf wordt opgedronken, verkocht worden.

Daarenboven wordt het dan mogelijk de melkproductie van de koeien te weten te komen. Als men het kalf laat zuigen, is dat onmogelijk, omdat nooit kan worden nagegaan hoeveel het kalf drinkt. Kent men de melkproductie van de koeien en fokt men door met de dieren met een hoge productie, dan zal men, door die selectie, kunnen komen tot dieren met hogere opbrengsten.

Ondermelk is voor jonge varkens, drachtige zeugen, een prachtig dierlijk eiwit. Hetzelfde geldt voor kuikens en legkippen.

Voor de boterbereiding geldt dus:

1. Boter van goede qualiteit kan en is reeds lang in Suriname gemaakt.

2. De boterbereiding zou te verhogen zijn, indien beschikt zou kunnen worden over een moderne zuivel-installatie, waardoor betrouwbare gepasteuriseerde roomboter gemaakt zou kunnen worden en de gepasteuriseerde ondermelk zonder bezwaar te gebruiken zou zijn voor de voeding van mensen en dieren.

"Beduino" Koffie
Zorgvuldige selectie van de beste Venezolaansche koffie, gebrande en gemalen, volgens de modernste en hygienische methoden
Yepes & Cia - Caracas
Vertegenwoordiger :
P. E. Portillo A.
BREEDESTRAAT 17.

GRACE LINE
doet heden haar oorlogsplicht . . . .
met vertrouwen in een betere toekomst.
Wendt U voor inlichtingen tot
S. E. L. MADURO & SONS, N. V.
Agenten.

FOR RESERVATIONS AND TICKETS PER
K. N. S. M.
Royal Netherlands Steamship Company
Compañia Real Holandesa de Vapores
and
K. L. M.
Royal Dutch Airlines
Compania Real Holandesa de Aviones
Please apply to:
At Curaçao : K.N.S.M.'s Office. Punda
Telephone No 1240 (4 lines)
After Office hours : No 2441 (Tropenweelde)
No 1605 (Chief Freight Dept.)
At Aruba : K.N.S.M.'s Office
Nassaustraat No. 336
Telephone No. 175
No. 33